

BESLUT
2022-01-26

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 13 oktober 2021

Saken

Studiehjälp för utlandsstudier

Nämndens beslut

Nämnden avslår överklagandet.

Nämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN ansökte om studiehjälp, i form av studiebidrag och inackorderingstillägg, för gymnasiestudier vid High School i USA under läsåret 2021/2022. NN bifogade intyg från skolan.

CSN avslag ansökan med motiveringen att motsvarande utbildning finns i Sverige.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. CSN har avslagit hans ansökan med motiveringen att motsvarande utbildning finns i Sverige. Det finns inte någon motsvarighet i Sverige till den utbildning han läser i USA. Han har läst två år på gymnasium i Sverige med en sportinriktning på elitnivå. Det innebar att hans studier var i lika stor omfattning som för en vanlig elev, dessutom hade han träning både före och efter skoldagen. Utbildningen i USA är även den inriktad mot hans sport och där är idrottsdelen och studiedelen sammanflätade och det är en fin balans mellan studier och idrotten. Det ger honom förutsättningar att lyckas med sina studier och därmed kunna läsa vidare samt avancera ytterligare i sin idrott på elitnivå. Därmed menar han att motsvarande utbildning inte finns i Sverige och studierna inte med lika stor fördel kan bedrivas vid en svensk läroanstalt.

CSN överlämnade ärendet och upplyste om att CSN inte funnit skäl att ändra beslutet.

CSN har därefter, på nämndens begäran inkommit med ett yttrande. Av yttrandet framgår i huvudsak följande. NN har läst de två första åren på en studieförberedande

utbildning för eftergymnasiala studier med en sportinriktning vid ett riksidrotts-gymnasium som är ämnad för de ungdomar i Sverige som elitsatsar inom den specifika sporten. En elev på riksidrotts-gymnasiet följer poängplanen för det teoretiska gymnasieprogram eleven antagits till. Eleven läser minst 400 poäng specialidrott av totalt 2 500 poäng, 700 poäng av de totalt 2 500 – 2 800 poängen i utbildningen kan komma att ägnas åt idrotten. Vid behov finns även möjlighet att lägga upp studierna, som normalt är tre år, över fyra år. Inför sitt tredje studieår har NN, enligt sin ansökan om studiehjälp för studier utanför Sverige, valt att läsa Regular/General High School/Secondary Diploma Program, ett till den svenska utbildningen vid riksidrotts-gymnasiet motsvarande studieförberedande program, vid High School i USA. Den utbildning som NN har sökt studiehjälp för är på gymnasienivå och bygger på ett samband mellan utbildning och idrott. Att en elev får möjlighet att ägna fler timmar åt sin specialidrott är inget som CSN kan ta hänsyn till vid handläggning av ansökan om studiehjälp för studier utanför Sverige, då motsvarande utbildning för elitsatsande ungdomar i Sverige finns vid riksidrotts-gymnasier. CSN anser att det är klarlagt att motsvarande utbildning finns i Sverige och att studierna därmed med lika stor fördel kan bedrivas i Sverige. I ett tidigare, liknande ärende, har Överklagandenämnden kommit fram till att studiehjälp inte kunde beviljas för studier vid ett idrotts-gymnasium i Serbien. Det har inte framkommit att utbildningen som NN söker studiehjälp för är yrkesinriktad eller att NN är medföljande barn till sådan utlandsboende förälder som avses i 5 kap. 5 § CSNFS 2001:6. CSN anser inte heller att det har framkommit sådana särskilda skäl som krävs, enligt 5 kap. 6 § CSNFS 2001:6 för att studiehjälp ändå ska kunna beviljas.

NN har fått möjlighet att lämna synpunkter på CSN:s yttrande men har inte hörts av.

Författningsbestämmelser

Enligt 2 kap. 9 § studiestödslagen (1999:1395) får studiehjälp lämnas för studier utanför Sverige, om

1. den studerande är svensk medborgare
2. studierna inte med lika stor fördel kan bedrivas vid en svensk läroanstalt
3. studierna svarar mot eller är jämförbara med studier vid en svensk läroanstalt eller en utbildning som omfattas av förordnande enligt 2 §.

Enligt 5 kap. 4 § CSNFS 2001:6 kan en studerande få studiehjälp för en yrkesinriktad gymnasial utbildning utomlands som saknas i Sverige eller som innehållsmässigt väsentligt skiljer sig från närmaste svenska motsvarighet. En förutsättning är då, enligt samma bestämmelse, att utbildningen kan anses som värdefull för eleven och för samhället.

Av 5 kap. 5 § CSNFS 2001:6 framgår följande. Om den studerande bor utomlands med en av eller båda sina vårdnadshavare, lämnas studiehjälp för studier i det aktuella landet även om en motsvarande utbildning finns i Sverige. Detta gäller dock endast om minst en av vårdnadshavarna

1. är utsänd av en svensk statlig arbetsgivare för att arbeta i utlandet,
2. är anställd i utlandet av ett svenskt trossamfund eller ett organ som är knutet till ett sådant samfund,

3. är anställd i utlandet av en svensk ideell organisation som bedriver biståndsarbete, eller
 4. har studiemedel för studier utomlands enligt 3 kap. 23 § studiestödslagen
- Om den studerande är myndig jämförs med vårdnadshavare den eller de som senast var hans eller hennes vårdnadshavare.

Enligt 5 kap. 6 § CSNFS 2001:6 kan den studerande få studiehjälp trots att villkoren i 4 och 5 §§ inte är uppfyllda, om det finns särskilda skäl.

Nämndens bedömning

NN har ansökt om studiehjälp för gymnasiestudier vid High School i USA. Studier vid High School i USA motsvarar studier på ett högskoleförberedande program på gymnasieskolan i Sverige. Som CSN anfört i sitt beslut är det klarlagt att den aktuella utbildningen finns i Sverige. I sitt yttrande har CSN också förtydligat att även den inriktning som NN studerar i USA finns i Sverige.

Motsvarande utbildning, högskoleförberedande program på gymnasieskolan, finns i Sverige och det finns inte någon författningsenlig möjlighet att bevilja studiehjälp för en specialinriktad utbildning om den inte är en sådan yrkesinriktad utbildning som avses i 5 kap. 4 § CSNFS 2001:6.

Den aktuella utbildningen är inte en sådan yrkesinriktad utbildning som avses och NN är inte medföljande barn till sådan utlandsboende förälder som avses i 5 kap. 5 § CSNFS 2001:6. Villkoren är därför inte uppfyllda för att NN ska kunna beviljas studiehjälp för de aktuella studierna. Det har inte heller framkommit sådana särskilda skäl som krävs, enligt 5 kap. 6 § CSNFS 2001:6, för att studiehjälp ändå ska kunna beviljas. Överklagandet ska därmed avslås.

Robert Dalman

Helena Engelholm

Beslut har fattats av: Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, samt ledamöterna Hans Eklund, Emelié Häger, Jessica Levin, Helena Söderberg och Christer Bergqvist.

Föredragande: Helena Engelholm

Kopia till CSN